

Näyttötutkinnon perusteet

**LENTOASEMAPALVELUJEN
AMMATTITUTKINTO
2009**

Näyttötutkinnon perusteet

**LENTOASEMAPALVELUJEN
AMMATTITUTKINTO
2009**

© Opetushallitus 2009

Taitto: Pirjo Hilkku

Painopaikka: Edita Prima Oy

Helsinki, 2009

ISBN 978-952-13-4121-2 (nid.)

ISBN 978-952-13-4122-9 (pdf)

15.4.2009

Alan tutkintotoimikunnat

Alan ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät

Alan ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjät

Oppisopimuskeskukset

Voimassaoloaika: **1.6.2009 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoo Opetushallituksen määräykset
12.5.2003 nro 20/011/2003

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

LENTOASEMAPALVELUJEN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt lentoasemapalvelujen ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.6.2009 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 12.5.2003 nro 20/011/2003 mukaisesti 31.5.2011 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Markku Lappalainen

LIITE

Lentoasemapalvelujen ammattitutkinto 2009

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
1 §	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
2 §	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
3 §	Näyttötutkinnon perusteet	7
4 §	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
5 §	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
6 §	Todistukset	9
7 §	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Luku	
	LENTOASEMAPALVELUJEN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
1 §	Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	LENTOASEMAPALVELUJEN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
1 §	Lentoasemapalvelujen yleistaidot	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	13
2 §	Toiminta lentoasemaympäristössä	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	16
3 §	Kuljetusalan perustason ammattipätevyys	16
4 §	Lentoasemien kunnossapito	20
	a) Ammattitaitovaatimukset	20
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	20
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	22
5 §	Ajoneuvo- ja laitetekniikka	23
	a) Ammattitaitovaatimukset	23
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	24

6 § Lentokoneiden ja -aseman maapalvelut	24
a) Ammattitaitovaatimukset	24
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	24
c) Ammattitaidon osoittamistavat	27
7 § Pelastustoiminta	28
a) Ammattitaitovaatimukset	28
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
c) Ammattitaidon osoittamistavat	29
8 § Terminaalipalvelut ja turvallisuus lentoasemilla	29
a) Ammattitaitovaatimukset	29
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	29
c) Ammattitaidon osoittamistavat	31
9 § Yrittäjäys	32
a) Ammattitaitovaatimukset	32
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	32
c) Ammattitaidon osoittamistavat	33
LIITE: Arvioinnin periaatteet	34

NÄYTTÖTUTKINNOT

1 § Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

2 § Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

3 § Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä

ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnoissa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnoissa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyynnö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden

arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkinto-toimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

6 § Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Luku

LENTOASEMAPALVELUJEN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Lentoasemapalvelujen ammattitutkinnon tutkintotodistuksen saaminen edellyttää yhteensä kuuden tutkinnon osan hyväksytyä suorittamista. Lentoasemapalvelujen ammattitutkinto muodostuu kolmesta pakollisesta ja kolmesta valinnaisesta osasta.

Tutkintoon osallistujalla tulee olla työtehtävissä vaadittava ajo-oikeus ja -kortti. Mikäli tutkinnon suorittaja ei osallistu valmistavaan koulutukseen ja tutkintotodistuksen saamiseen vaaditaan vähintään C-ajoneuvoluokan ajo-oikeus ja -kortti, niin hänellä tulee olla kuorma- ja linja-autonkuljettajia koskevan lain 273/2007 ja

asetuksen 640/2007 mukainen kuljetusalan perustason ammattipätevyys tai hänellä on sitä vastaava voimassa oleva ammattipätevyys.

Yhteisinä pakollisina osina on suoritettava seuraavat kolme osaa:

- Lentoasemapalvelujen yleistaidot
- Toiminta lentoasemaympäristössä
- Kuljetusalan perustason ammattipätevyys

Seuraavista valinnaisista osista on lisäksi suoritettava vähintään kolme osaa:

- Lentoasemien kunnossapito
- Ajoneuvo- ja laitetekniikka
- Lentokoneiden ja -aseman maapalvelut
- Pelastustoiminta
- Terminaalipalvelut ja turvallisuus

Edellisten tutkinnon osien lisäksi tai erillisenä tutkinnon osana suorittaja voi suorittaa vapaavalintaisesti osan

- Yrittäjäyys.

3 Luku

LENTOASEMAPALVELUJEN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Lentoasemapalvelujen ammattitutkinnossa ammattitaitovaatimukset (kohta a) on muodostettu työelämän tehtävä- ja taitoalueista. Arvioinnin kohteissa (kohdan b lihavoidut otsikot) ilmaistaan ne ammattitaidon kannalta keskeiset alueet ja toiminnot, joihin arvioinnissa on kiinnitettävä erityinen huomio. Arviointikriteerit (kohta b) puolestaan ilmaisevat, kuinka tutkinnon suorittajan on työssään suoriuduttava. Ammattitaidon osoittamistavat -kohdassa (kohta c) on määritelty kyseisen tutkinnon osan näytön antamiseen ja arviointiin liittyvät vaatimukset.

Näyttötutkintotoiminta perustuu tutkinnon järjestäjän laatimaan näyttötutkinnon järjestämissuunnitelmaan. Tutkinnon ammattivaatimuksista johdetut tutkintotilaisuudet ja niiden tehtävät suunnitellaan sellaisiksi, että ne ovat ammatin-hallinnan kannalta keskeisiä ja niihin on sisällytettävä arviointikohteissa esitetyt alueet tai toiminnot kattavasti. Tutkintosuorituksissa tulee ilmetä tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa. Kunkin tutkinnon osan näyttöpaikan on oltava sellainen, että tutkinnon suorittaja pystyy tekemään tehtäviä, joista voidaan kattavasti todeta tutkinnon osan arviointikriteereissä määritelty suoritustason saavuttaminen.

1 § Lentoasemapalvelujen yleistaidot

YHTEINEN KAIKILLE OSAAMISALOILLE

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee lentoasemien toimintaan ja infrastruktuuriin liittyvät käsitteet ja määritelmät. Hän osaa ammattinsa edellyttämät matematiikan, fysiikan ja kemian perustehtävät. Hän osaa hankkia tehtävissään tarvitsemansa keskeisen tiedon yleisesti käytössä olevista tietolähteistä myös englanninkielisestä tekstistä. Hän osaa viestiä käytössä olevilla menetelmillä sujuvasti ja virheettömästi. Hän osaa suunnitella ennalta omat työnsä sekä toimia järjestelmällisesti niiden toteuttamisessa. Hän tuntee tietotekniikan perusteet ja osaa käyttää tietokonetta ammatissaan tarvittaviin tehtäviin.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee ilmailuliikenteen lentoturvallisuuden ja laadun keskeiset periaatteet. Hän ymmärtää laadun muodostumiseen vaikuttavat tekijät ja osaa kehittää omaa toimintaansa organisaation laatutavoitteiden mukaisesti. Hän hallitsee ryhmä- ja tiimityön perusteet sekä osaa toimia yhteistyössä oman organisaationsa ja lentoaseman muiden työntekijöiden kanssa.</p>	<p>Yleistaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ammatissa tarvittavat lentoasemien toimintaan ja infrastruktuuriin liittyvät käsitteet ja määritelmät • osaa tehdä lentoasemapalvelujen eri sektoreiden perustehtäviä itsenäisesti sekä laatia tarvittaessa työilleen työsuunnitelman ja aikataulun • hallitsee ammatissa tarvittavat matematiikan, fysiikan ja kemian perustaidot • tuntee lentoasemapalveluissa tarvittavan keskeisen englanninkielisen sanaston • hallitsee ammatissaan käytettävät keskeiset atk-ohjelmat sekä Internetin ja muiden verkkojen käytön tiedonhankinta- ja viestintävälineenä. <p>Laatu ja turvallisuus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee laatujärjestelmien tavoitteet ja merkityksen • mieltää itsensä osaksi ilmailun turvallisuusjärjestelmää ja toimii ilmailun turvallisuuskulttuurin mukaisesti • tuntee ihmisten tekijöiden (Human Factors) ja riskienhallinnan periaatteet • tuntee toimintakäsikirjan ja turvallisuuskäsikirjan sekä ymmärtää niiden merkityksen päivittäisessä toiminnassa • hallitsee työprosessin muodostumisen sekä -hallinnan perusteet • osaa tulkita prosessikuvauksen mukaiset työtehtävät

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä yhteistyö ja asiakassuhteet merkitsevät organisaatiolle, tietää työpanoksensa merkityksen yrityksen toiminnalle ja arvostaa työtään.

Hän tietää markkinoinnin perusteet ja selviytyy yleisimmistä asiakaspalvelutilanteista tarvittaessa myös englannin kielellä.

Tutkinnon suorittaja tuntee työsuojelun perusteet ja osaa toimia turvallisesti muuttuvissa työtilanteissa. Hän tuntee lentoasemia koskevat jätehuollon määräykset ja ohjeet ja toimii niiden mukaisesti.

- osaa kehittää työpaikkaansa toimivammaksi ilmailualan muuttuvien vaatimusten mukaisesti
- hallitsee työtehtävässään tietoonsa tulleisiin henkilö-, liike- ja ammattisalaisuuksiin liittyvän vaihtelovälikysuuden.

Asiakaspalvelu

Tutkinnon suorittaja

- osaa toimia oikein omiin tehtäviinsä liittyvissä asiakaspalvelutilanteissa
- tietää palvelun merkityksen asiakas-tyytyväisyyden luomisessa
- käyttäytyy luottamusta herättävästi, kohteliaasti ja asiakaslähtöisesti kaikissa tehtävissään
- osaa toimia erilaisissa vuorovaikutus-tilanteissa hyvän asiakaspalvelun edellyttämällä tavalla
- herättää olemuksellaan ja käytöksellään luottamusta
- on tasapuolinen, oikeudenmukainen, täsmällinen ja rehellinen kaikille.

Työsuojelu ja ympäristö

- tuntee lentoaseman työsuojelumääräykset ja -ohjeet ja osaa toimia niiden mukaan omalla työpaikallaan
- tuntee ympäristönsuojelun ja lentoaseman jätehuollon perusteet ja noudattaa niistä annettuja ohjeita ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteet.

Tarvittavat luvat ja kelpuutukset

Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva

- tulityökortti
- työturvakortti
- vähintään ATK @ kortti tai sen vaatimuksia vastaavat tiedot
- hyväksytysti suoritettu Suomen Punaisen Ristin EA 1 -kurssi tai hänellä on vastaavat tiedot ja taidot.

Hyväksytyt suoritukset on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Tutkinnon osa on hylätty, jos tutkinnon suorittaja

- ei kykene suoriutumaan tavanomaisista asiakaspalvelutilanteista
- ei osaa hankkia tietoja eri tietolähteistä
- ei osaa tehdä tarvittaessa töistään toteuttamiskelpoista työsuunnitelmaa käytettävissään olevilla menetelmillä
- ei noudata työsuojelumääräyksiä ja jätehuoltomääräyksiä
- ei noudata työssään turvallisuusmääräyksiä tai muita lentoasematyöskentelyyn liittyviä keskeisiä määräyksiä ja ohjeita.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Näyttöä voidaan täydentää erillisten selvitysten, kirjallisten tuotosten ja tehtävien, haastattelujen ja keskustelujen sekä tutkinnon suorittajan itsearviointin avulla.

Näyttöjä suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitseman organisaation toimialan erityispiirteet.

2 § Toiminta lentoasemaympäristössä

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja ymmärtää lentoasemapalvelujen kokonaisuuden ja organisoinnin. Hän tuntee toimintaan vaikuttavat lait, säädökset ja viranomaismääräykset. Hän hallitsee eri ilmailumuotojen perusteet ja ymmärtää niiden asettamat vaatimukset työnsä kannalta. Hän pystyy käytettävissä olevilla menetelmillä ennakoimaan sää- ja keliolosuhteiden muutoksia.</p>	<p>Yleistaidot</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee lentoasemien teknisiin palvelutehtäviin liittyvät keskeiset säännökset, määräykset ja muut normit tehtäviensä kannalta riittävässä tasolla sekä toimii eri tilanteissa niiden mukaisesti (Kenttätoimialan kunnossapito-ohjeiston [KeKo], AGA M3 -sarjan ilmailumääräys-sarjan) • ymmärtää palveluja tuottavien organisaatioiden välisen saumatoman yhteistyön merkityksen • tuntee palvelujen toteuttajatahot, niiden tehtäväjaon ja vastualueet • hallitsee lentoaseman toimintaan liittyvän keskeisen nimistön • tuntee liikenneilmailun, yleis-ilmailun ja sotilasilmailun perusteet

Tutkinnon suorittaja hallitsee yleistiedot ilmailun viranomais-toiminnoista ja ymmärtää niiden merkityksen normijärjestelmän ylläpitäjänä.

Tutkinnon suorittaja hallitsee työ-tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa kiinteistönhoidon ja siihen liittyvät hälytysjärjestelmät. Hän osaa toimia kiinteistöhuollon poikkeustilanteissa.

Tutkinnon suorittaja hallitsee lento-asema-alueella liikkumisen ja liikennöinnin sekä tuntee lentoasema-alueeseen liittyvät turva- ja erityis-ohjeet. Hän hallitsee lentoaseman maaliikenteen käytössä olevat viesti-järjestelmät. Hän hallitsee toiminnan liikennöinnissä eteen tulevissa poikkeustilanteissa.

ja ymmärtää eri toimintamuotojen erityisvaatimukset

- tuntee ilmailun sääpalvelun perusteet, ja osaa tulkita niistä saatavaa tietoa ja pystyy ennakoimaan sään aiheuttamat muutokset lentoliikenteeseen.

Viranomaistoiminta

Tutkinnon suorittaja

- tietää eri säännöksien tekemiseen ja ylläpitoon valtuutetut viranomais-tahot ja niiden roolin ilmailualalla (ICAO, EASA, Ilmailuhallinto, ym.).

Kiinteistön hoito

Tutkinnon suorittaja

- tuntee LVI-järjestelmien ja kiinteistönhoidon yleiset tavoitteet, periaatteet ja käytännöt
- tuntee lentoasemakiinteistöjen erityispiirteet ja laitteistot työ-tehtäviensä edellyttämässä määrin
- osaa toimia oikein erilaisissa kiinteistöhoitoon liittyvissä poikkeustilanteissa.

Liikennöinti lentokenttä alueella

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee lentokenttien kenttä-toimialan normijärjestelmän, asematasoturvallisuuden, kenttä-alueen maaliikenneohjeiston ja siihen liittyvän maaliikenne-RTF:n sekä lentoaseman toimintakäsikirjan (LTK)
- hallitsee lentoaseman toimintaan liittyvien alueiden ja laitteistojen nimistön
- tuntee lentokentän eri kenttäalueet, niiden merkinnät ja käyttö-periaatteet
- pystyy liikennöimään turvallisesti itseään tai muita vaarantamatta eri

Tutkinnon suorittaja ymmärtää yritystalouden perusteet sekä yrityksen kustannusrakenteen ja toimii kokonaisuuden kannalta taloudellisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa kertoa, mistä yrityksen tuotot syntyvät, millaisia kustannuksia yrityksen toiminnasta aiheutuu ja miten kustannuksiin voidaan vaikuttaa, sekä tietää, miten hän voi vaikuttaa kannattavuuteen omassa työtoiminnassaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee työnantajansa toimintaa niin tarkasti, että osaa kertoa yleispiirteissään yrityksen rakenteen ja toimintaperiaatteet. Hän tuntee alan tuotteet ja markkinat sekä tietää, miten nämä vaikuttavat yrityksen toimintaan.

kenttäalueilla ja tuntee niiden liikennesäännöt ja turvallisuusmääräykset

- tuntee maaliikenteen lennonjohtoselvitykset ja osaa toimia oikein ja turvallisesti annettujen selvitysten mukaisesti
- tuntee lentoasemalla käytettävän radiopuhelinkaluston ja osaa käyttää sitä oikeilla termeillä
- tuntee lentoasemien pelastustoiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset määräykset ja pelastustoiminnan toteuttamisperiaatteet.

Taloudellinen toiminta

Tutkinnon suorittaja

- ymmärtää yrityksen toiminta-ajatuksen, liikeidean ja yritystalouden keskeiset perusteet sekä osaa määrittää yrityksen kustannusten ja tuloksen muodostumisen
- ymmärtää lentoasemien toiminnan ja talouden perusteet työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa
- tietää, mitkä ulkoiset ja sisäiset tekijät vaikuttavat yrityksen tulokseen
- ymmärtää työhönsä liittyvien kustannusten muodostumisen ja omat mahdollisuutensa niihin vaikuttamiseen
- tietää työsuorituksensa vaikutuksen yrityksen taloudelliseen lopputulokseen
- osaa laskea oman ansionsa muodostumisen
- arvostaa omaa työtään ja ammatillista osaamistaan sekä kehittymistään yrityksen talouden kannalta.

Tarvittavat luvat ja kelpuutukset

Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva

- työtehtävissään edellytettävä ajo-oikeus ja/tai ajolupa.

Hyväksytyt suoritukset ovat itsenäisiä ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei ymmärrä asemaansa lentoaseman palvelukokonaisuudessa niin, että pystyisi hoitamaan omia tehtäviään osana tätä kokonaisuutta
- ei hallitse lentoasemia koskevia määräyksiä ja ohjeita niin, että kykenisi hoitamaan palvelutehtäviään oikeilla menetelmillä ja turvallisesti
- ei osaa toimia oikein tavanomaisissa onnettomuustilanteissa
- ei osaa toimia oikein kiinteistönhoidon poikkeustilanteissa.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

3 § Kuljetusalan perustason ammattipätevyys

Tämä tutkinnon osa on suoritettava kuorma- ja linja-autonkuljettajia koskevan lain 273/2007 ja asetuksen 640/2007 vaatimusten mukaisesti. Asetuksessa 640/2007 on määritelty mm. tarkemmin määräykset ennakoivan ajon koulutuksesta.

Perustason ammattipätevyyden hankkimiseen sisältyy opetusta kaikissa tässä tutkinnon osassa luetelluissa oppiaineissa. Tämän perustason ammattipätevyyteen liittyvän koulutustason kesto on oltava 280 tuntia. Kunkin kuljettajan on saatava vähintään 20 tuntia henkilökohtaista ajo-opetusta asianomaisen luokan ajoneuvolla, joka täyttää vähintään ajokorttiasetuksen soveltamisesta annetun liikenneministeriön päätöksen 14 § tutkintoajoneuvoja koskevat vaatimukset.

Mikäli tämä tutkinnon osa suoritetaan nopeutettuna koulutuksena niin tähän perustason ammattipätevyyttä koskevaan nopeutettuun koulutukseen on sisällytettävä opetusta kaikissa tässä tutkinnon osassa luetelluissa oppiaineissa. Sen kesto on oltava 140 tuntia. Kunkin kuljettajan on saatava vähintään 10 tuntia henkilökohtaista ajo-opetusta asianomaisen luokan ajoneuvolla, joka täyttää vähintään ajokorttiasetuksen soveltamisesta annetun liikenneministeriön päätöksen 14 § tutkintoajoneuvoja koskevat vaatimukset.

Lain 273/2007 mukaiselle koulutukselle tulee olla kansallisen valvovan viranomaisen lupa. Ammattipätevyyden saamiseksi tulee suorittaa hyväksytysti kuorma-autonkuljettajia koskeva koulutus ja koe. Kokeen tulee sisältää vähintään yksi kysymys jokaista tavoitetta kohden.

Oppiaineluettelon osat 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5 ja 3.6 ovat pakollisia kaikille kuorma-autonkuljettajan ja linja-autonkuljettajan ammatti-

pätevyyttä suorittaville ja osat 1.4; 2.2 ja 3.7 ovat pakollisia suoritettaessa kuorma-autonkuljettajan ammattipätevyyttä.

Kuorma-autonkuljettajat, jotka laajentavat tai muuttavat toimintaansa kuljettakseen ammatikseen linja-autoa ja joilla on ammattitaitoa osoittava todistus, vapautetaan perustason ammattipätevyyttä koskevien yhteisten osien suorittamisesta uudelleen ja heidän on suoritettava vain uuden pätevyyden edellyttämät erityiset osat. Tällöin koulutuksen keston on oltava 70 tuntia, joista 5 tuntia on henkilökohtaista ajo-opetusta.

3.2.23.1. Turvallisuussäätöihin perustuva järkevän ajokäyttäytymisen parantaminen

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt,

3.2.23.1.1 Tavoite on tuntee voimansiirron käyttöön liittyvät auton moottorin ominaisuudet voimansiirron käytön optimoimiseksi

Keskeiset sisällöt:

vääntömomenttiin, tehoon ja moottorin ominaiskulutukseen liittyvät kaaviot, käyntinopeusmittarin optimi käyttö, vaihteiston välityssuhteeseen liittyvät kaaviot.

3.2.23.1.2 Tavoite on tuntee hallintalaitteiden tekniset ominaisuudet ja toiminta ajoneuvon hallitsemiseksi, kulumisen minimoimiseksi ja toimintahäiriöiden ennalta ehkäisemiseksi

Keskeiset sisällöt:

Hydraulisten jarrupiirien erityisominaisuudet, jarrujen ja hidastinten käyttö-rajaukset, jarrujen ja hidastimen yhteiskäyttö, nopeuden ja vaihteiston välityssuhteen yhteyden parantaminen, ajoneuvon inertian hyödyntäminen, hidastus- ja jarrutuskeinojen käyttö alamässä, toimenpiteet toimintahäiriön varalle.

3.2.23.1.3 Tavoite on osata optimoida polttoaineen käyttö

Keskeiset sisällöt:

Polttoaineen käytön optimointi soveltamalla kohtien 1.1 ja 1.2 tietotaitoa.

3.2.23.1.4 Tavoite on osata kuormittaa ajoneuvo turvallisuussäätöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti

Keskeiset sisällöt:

Ajoneuvon liikkeessä vaikuttavat voimat, vaihteiston välityssuhteiden käyttö ajoneuvon kuorman ja tieprofiilin mukaan, ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän hyötykuorman määrittäminen, hyötytilavuuden määrittäminen, kuormituksen jakautuminen, akselin ylikuormituksen seuraukset, ajoneuvon vakaus ja painopiste, pakkausten ja kuormalavojen tyypit, tärkeimmät lukitusta edellyttävät tavaraluokat, kiilaus- ja lukitusmenetelmät, lukitushihnojen käyttö, lukituslaitteiden tarkistus, käsittelylaitteiden käyttö, suojapeitteiden asettaminen ja poistaminen.

3.2.23.1.5 Tavoite on pystyä huolehtimaan matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta

Keskeiset sisällöt:

Pitkittäisten ja poikittaisten liikkeiden hallinta, tienkäytön jakaminen, sijainti ajoradalla, pehmeä jarrutus, akselinylityksen hallinta, erityisinfrastruktuurien käyttö (julkiset alueet, erikoiskaistat), turvallisen ajamisen ja kuljettajan muiden tehtävien välisten ristiriitojen ratkaiseminen, vuorovaikutus matkustajien kanssa, tiettyjen matkustajaryhmien kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet (vammaiset, lapset).

3.2.23.1.6 Tavoite on osata kuormittaa ajoneuvo turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti

Keskeiset sisällöt:

Ajoneuvon liikkeessä vaikuttavat voimat, vaihteiston välityssuhteiden käyttö ajoneuvon kuorman ja tieprofiilin mukaan, ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän hyötykuorman määrittäminen, kuormituksen jakautuminen, akselin yli-kuormituksen seuraukset, ajoneuvon vakaus ja painopiste.

3.2.23.2. Säännösten soveltaminen

3.2.23.2.1 Tavoite on tuntea tieliikenteen sosiaalinen ympäristö ja siihen liittyvä säännöstö

Keskeiset sisällöt:

Kuljetusalan enimmäistyöajat; asetusten (ETY) nro 3820/85 ja (ETY) nro 3821/85 periaatteet, soveltaminen ja seuraukset; seuraamukset ajopiirturin käyttämättä jättämisestä, virheellisestä käytöstä tai väärentämisestä; tieliikenteen sosiaalisen ympäristön tunteminen: kuljettajan oikeudet ja velvollisuudet perustason ammatti-pätevyyden ja jatkokoulutuksen osalta.

3.2.23.2.2 Tavoite on tuntea tavarankuljetusta koskeva säännöstö

Keskeiset sisällöt:

Kuljetusluvut, tavarankuljetusta koskevien vakiosopimusten velvoitteet, kuljetus-sopimukseen kuuluvien asiakirjojen laadinta, kansainväliset kuljetusluvut, tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehdyn yleis-sopimuksen (CRM-sopimuksen) velvoitteet, kansainvälisen rahtikirjan laadinta, rajanylitys, huolitsijat, tavaroiden mukana olevat erityisasiakirjat.

3.2.23.2.3 Tavoite on tuntea matkustajien kuljetusta koskeva säännöstö

Keskeiset sisällöt:

Erityisryhmien kuljettaminen, bussien turvalaitteet, turvavyöt, ajoneuvon kuormitus.

3.2.23.3. Terveys, tie- ja ympäristöturvallisuus, palvelu, logistiikka

3.2.23.3.1 Tavoite on tiedostaa liikenteeseen ja työtapaturmiin liittyvät riskit

Keskeiset sisällöt:

Kuljetusalan työtapaturmien tyypit, tieliikenteen onnettomuustilastot, raskaiden ajoneuvojen ja linja-autojen osallisuus onnettomuuksiin, inhimilliset, aineelliset ja taloudelliset seuraukset.

3.2.23.3.2 Tavoite on pystyä ennalta ehkäisemään rikollisuus ja salamatkustajien kuljetus

Keskeiset sisällöt:

Yleinen informaatio, seuraukset kuljettajien kannalta, torjuntatoimenpiteet, tehtävät tarkastukset, kuljettajien vastuuseen liittyvä lainsäädäntö.

3.2.23.3.3 Tavoite on pystyä ennalta ehkäisemään fyysiset riskit

Keskeiset sisällöt:

Ergonomian periaatteet: riskialttiit liikkeet ja asennot, fyysinen kunto, käsittely-harjoitukset, henkilökohtaiset suojarusteet.

3.2.23.3.4 Tavoite on tiedostaa fyysisen ja henkisen suorituskyvyn merkitys

Keskeiset sisällöt:

Terveellisen ja tasapainoisen ruokavalion periaatteet, alkoholin vaikutukset, lääkkeet ja muut käyttäytymiseen vaikuttavat aineet, väsymyksen ja stressin oireet, syyt ja vaikutukset, työn ja levon perusrhythmin keskeinen merkitys.

3.2.23.3.5 Tavoite on kyetä arvioimaan hätätilanteita

Keskeiset sisällöt:

Toiminta hätätilanteessa: tilanteen arviointi, tilanteen pahenemisen estäminen, avun kutsuminen paikalle, loukkaantuneiden auttaminen ja ensiavun antaminen, toimenpiteet tulipalon varalta, raskaan tavaraliikenteen ajoneuvossa olevien ja bussimatkustajien evakuoiminen, kaikkien matkustajien turvallisuudesta huolehtiminen, väkivaltatilanteissa toimiminen, vahinkoilmoituksen laadinnan periaatteet.

3.2.23.3.6 Tavoite on osata käyttäytyä yrityksen imagoa tukevalla tavalla

Keskeiset sisällöt:

Kuljettajan käyttäytyminen ja yrityksen imago: kuljettajan työn laadun merkitys yritykselle, kuljettajan eri roolit, kuljettajan työssään kohtaamat henkilöt, ajoneuvon kunnossapito, työn organisointi, riidan seuraukset kaupallisella ja taloudellisella tasolla.

3.2.23.3.7 Tavoite on tuntee tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä

Keskeiset sisällöt:

Tiekuljetukset suhteessa muihin kuljetusmuotoihin (kilpailu, rahtaaajat), tiekuljetusten eri toimintamuodot (muiden lukuun tehtävät kuljetukset, kuljetuksiin liittyvät toiminnot), kuljetusyritysten päätyyppien ja kuljetuksiin liittyvien toimintojen organisaatiot, erityiskuljetusmuodot (säiliökuljetukset, kylmäkuljetukset jne.),

alan kehitys (palvelujen monipuolistaminen, rautatie-maantiekuljetukset, alihankinnat jne.).

3.2.23.3.8 Tavoite on tuntee matkustajakuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä

Keskeiset sisällöt:

Tiekuljetukset suhteessa muihin kuljetusmuotoihin (raideliikenne, yksityisautot), tiekuljetusten eri toimintamuodot, maan rajojen ylittäminen (kansainvälinen liikenne), matkustajayritysten päätyyppien organisaatiot.

4 § Lentoasemien kunnossapito

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja ymmärtää liikennealueiden puhtauden vaikutuksen liikenteeseen. Hän kykenee toimimaan ja tekemään kunnossapitoon liittyviä päätöksiä yksin, pienryhmässä tai tiimissä.</p> <p>Tutkinnon suorittaja osaa tiimin (vuoron) jäsenenä oikeita työmenetelmiä, laitteita ja koneita käyttäen tehdä lentokenttäalueen talvi- ja kesäkunnossapitotyöt. Hän osaa hyödyntää työssään monipuolisesti käytettävissään olevia varusteita ja laitteita.</p>	<p>Yleistä</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee tekemään kunnossapitoon liittyviä päätöksiä ja suorittamaan oman tehtäväalueensa yksin tehtävät työt itsenäisesti • osaa ennakoida ja tarvittaessa priorisoida kunnossapitotyöt lentoliikenteen jatkuvuuden kannalta • tuntee lentoaseman kunnossapito-ohjeiston (KEKO, LTK ym.) • ymmärtää kunnossapidon merkityksen osana liikenteen säännöllisyyttä ja lentoturvallisuutta • ymmärtää vieraiden esineiden (FOD) merkityksen lentoliikenteen turvallisuudelle. <p>Liikennealueen kunnossapitotyö</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa oikeita työmenetelmiä, -laitteita ja -koneita käyttäen tehdä lentokenttäalueen talvikunnossapitotyöt, kuten lumenraivauksen kiitoteiltä ja muilta kenttäalueilta sekä alueiden liukkaudentorjuntatyöt mekaanisin ja kemiallisin menetelmin • osaa tehdä kitkamittauksia ja raportoida liikennealueiden olosuhteista määräysten ja ohjeiden mukaisesti • ymmärtää lumen, jään ja veden vaikutuksen liikenteeseen • osaa kesäkunnossapitotyöt, kuten tiestön, viher- ja piha-alueiden, sekä viemäri- ja kuivatusjärjestelmien kunnossapitotyöt, päällysteiden pienkorjaukset • osaa opasteiden huollot ja maalausmerkintöjen kunnostukset

Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää kelinseurantajärjestelmää ja/tai sääpalvelutietoja kunnossapitotöiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tutkinnon suorittaja tuntee lentokenttäalueen infrastruktuurin ja siihen liittyvät tarkastukset sekä tuntee lentokentän sähkö-, viesti-, suunnistus- ja valojärjestelmät.

Tutkinnon suorittaja tuntee sotilasilmailun toimintaan liittyvät erityismääräykset sekä -järjestelmät ja -laitteistot.

- ymmärtää lentoesteiden vaikutuksen lentoliikenteeseen.

Sääilmiöiden vaikutus

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee säähavaintotekniikan perusteet ja osaa tunnistaa ne säätekijät, joilla on merkitystä lentotoiminnan turvallisuudelle ja kenttäalueen olosuhteisiin
- tuntee lentosääpalvelun organisaation ja toimintatavat
- osaa lukea käytettyjä sanomatyyppejä tulkin avulla ja ymmärtää sääsanomien vaikutuksen omaan työhönsä ja sen suunnitteluun oman työvuoron aikana
- osaa hyödyntää kelinseurantajärjestelmää ja/tai sääpalvelua kunnossapitotöiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Lennonvarmistusjärjestelmät

Tutkinnon suorittaja

- tuntee työtehtäviinsä liittyen lentokentän sähkö- ja valojärjestelmät
- * tuntee työtehtäviinsä liittyen viestijärjestelmät, lennonvarmistuksen maalaitteet ja tiedostaa niiden toimintaan vaikuttavat häiriötekijät sekä laitteiston mahdolliset vaaratekijät ihmisille.

Sotilasilmailu

Tutkinnon suorittaja

- tuntee Ilmavoimien tukikohtatoiminnan sen asettamat erityisvaatimukset ja pysäytysjärjestelmät
- suorittaessaan tutkinnon osan näyttöä Ilmavoimien toimintaympäristössä hänellä on hyvät taidot Ilmavoimien toimintaympäristössä suoritettavissa liikennealueiden kunnossapitotehtävissä ja pysäytysjärjestelmien hoidossa.

<p>Tutkinnon suorittaja tietää työturvallisuuden merkityksen ja ympäristön huomioimisen tärkeyden erilaisissa kunnossapitoon liittyvissä tehtävissä.</p>	<p>Työturvallisuus ja ympäristö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pitää työympäristönsä järjestyksessä sekä huolehtii käyttämänsä kaluston kunnosta • tekee työsuorituksensa oikeaa työjärjestystä, työmenetelmää ja työturvallisuusmääräyksiä noudattaen • toimii työssään ympäristöä säästäen ja noudattaa jätehuoltomääräyksiä. <p>Tarvittavat luvat ja kelpuutukset Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva</p> <ul style="list-style-type: none"> • tieturva 1 -kortti.
--	---

Hyväksytty suoritus on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei osaa suunnitella itselleen tehtäväksi annettuja kunnossapitotehtäviä lento- liikenteen jatkuvuuden ja sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla
- ei osaa suorittaa keskeisiä kunnossapitotehtäviä oikeilla menetelmillä tai ammattihenkilön joutuisuudella
- toimii niin, että työn laadullinen lopputulos on selvästi virheellinen.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

5 § Ajoneuvo- ja laitetekniikka

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää ajoneuvon liikennekelpoisuuden vaatimukset sekä osaa varmistaa ajoneuvon sekä sen varusteiden ja lisälaitteiden turvallisen toimivuuden ennen ajoon lähtöä sekä ajon päätyttyä.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää säännöllisen huollon vaikutuksen kaluston korjauskustannuksiin, luotettavuuteen ja käyttöikään sekä tietää käyttäjän tehtävät huoltojen ja korjausten seurannassa ja raportoinnissa. Hän tuntee työskentelyorganisaationsa ajoneuvokaluston-, laitteistojen- ja järjestelmien huoltojärjestelyt. Hän tuntee käytössä olevan ajoneuvo- ja työkonelokaluston ja muiden hänen käytettävissään olevien laitteistojen toimintaperiaatteet, sekä kykenee tekemään työtehtäviensä mukaiset koneiden, laitteiden ja järjestelmien korjaukset sekä päivittäiset tarkistukset ja huoltotyöt.</p>	<p>Ajoneuvon liikennekelpoisuus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä ajoonlähtötarkastuksen ajoneuville ja lisälaitteille. <p>Huoltaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ajoneuvon kunnan seurannan vaikutuksen taloudellisuuteen ja käyttövarmuuteen • ymmärtää huoltoseurannan merkityksen ja osaa informoida esimiestä siitä • tietää käyttämänsä ajoneuvon huoltosuunnitelman sekä osaa huolehtia huoltosuunnitelman toteutumisesta • tuntee ajoneuvokaluston- ja laitteistojen huollon periaatteet ja organisoinnin • kykenee tekemään työtehtäviensä mukaiset keskeisten koneiden, laitteiden ja järjestelmien päivittäiseen käyttöön liittyvät tarkistukset, huoltotyöt ja korjaukset • kykenee päättämään vian sattuessa kaluston käytettävyyden • noudattaa huolto- ja korjaustöissä laitekohtaisia ohjeita • tuntee työtehtäviensä mukaisesti tarvittavissa määrin keskeiset hydraulikka-, sähkö- ja pneumaattijärjestelmät • osoittaa työssään lentoaseman huoltotoissa edellytettävää erityistä huolellisuutta • ymmärtää kaluston toiminta-varmuuden osana liikenteen säännöllisyyttä ja lentoturvallisuutta.

<p>Tutkinnon suorittaja huolehtii työturvallisuudesta ja tietää ympäristön huomioimisen tärkeyden erilaisissa liikenne-, huolto- ja korjaustilanteissa.</p>	<p>Työturvallisuus ja ympäristö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pitää työympäristönsä järjestyksessä sekä huolehtii käyttämiensä työkalujen ja laitteiden kunnosta • tekee työsuorituksensa oikeaa työjärjestystä, työmenetelmää ja työturvallisuusmääräyksiä noudattaen • noudattaa jätehuoltomääräyksiä.
---	--

Hyväksytty suoritus on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei selviydy keskeisistä työtehtävistä annetussa ohjeajassa
- toimii niin, että työn laadullinen lopputulos on selvästi virheellinen
- ei noudata työturvallisuus- ja jätehuoltomääräyksiä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

6 § Lentokoneiden ja -aseman maapalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä itsenäisesti lentokoneiden maa-huolintaan liittyviä tehtäviä ja hahmottaa oman toimintansa osaksi lentoliikenteen turvallista toimintaympäristöä. Hänellä on riittävät tiedot ja taidot toiminnasta vaarallisten aineiden ja rahdin kanssa. Hän osaa toimia oikein poikkeustilanteissa.</p>	<p>Yleistä Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen lentoliikenteen säännöllisyyteen ja lentoturvallisuuteen • osaa työssään noudattaa vaarallisista aineista annettuja säädöksiä ja määräyksiä (ADR, DGR) • tuntee ADR- ja DGR-säännösten keskeiset erot.

Tutkinnon suorittaja hallitsee lentokoneiden matkatavaran ja rahdin käsittelyn terminaalisissa ja lentokoneiden kuormaus- ja purkutilanteissa. Hän osaa käyttää tarvittavia ajoneuvoja ja laitteita matkatavaroita ja rahtia käsiteltäessä.

Tutkinnon suorittaja hallitsee lentokoneiden käsittelyn asematasolla. Hän osaa oikeita ja turvallisia menetelmiä noudattaen tehdä lentokoneen raitisvesi- ja jätehuoltojärjestelmien täydennykset/tyhjennykset ja hän hallitsee lentokoneen telakointi toimenpiteet.

Tutkinnon suorittaja hallitsee lentokoneiden polttoainetäydennyksiin liittyvät tehtävät, kuten polttoainetaraston ja ajoneuvon päivittäiset tarkastukset, ja lentokoneiden tankkaukset.

Matkatavaran ja rahdin käsittely

Tutkinnon suorittaja

- osaa toimia oikein ja turvallisesti lentokoneiden kuormaus- ja purkaustilanteissa
- osaa oikeita ja turvallisia työtapoja noudattaen kuormata ja purkaa lentokoneen lastin määräaikoja noudattaen
- tuntee eri matkatavara- ja rahtityypit, niitä koskevat varo-, viranomais- ja merkintämääräykset sekä niihin liittyvät asiakirjat.

Lentokoneiden käsittely asematasolla

Tutkinnon suorittaja

- tuntee lentokoneen opastamiseen ja siirtämiseen käytettävät menetelmät, merkit ja asematasomerkinnät
- omaa merkinantajan pätevyuden
- tuntee lentokoneen maasähkö- ja laskuteline-, raitisvesijärjestelmän ja jätejärjestelmän toimintaperiaatteet omiin työtehtäviinsä liittyvin osin
- osaa täydentää oikein ja turvallisesti lentokoneiden juomavesi- ja tyhjentää jätehuoltojärjestelmät
- osaa liittää lentokoneen maasähköjärjestelmään ja kytkeä koneen irti järjestelmästä.

Lentokoneiden polttoainehuolto

Tutkinnon suorittaja

- tuntee lentokoneen polttoainehuollon perusteet ja osaa toimia oikein tankkaustilanteessa
- tuntee polttoainetäydennysjärjestelmien laitteistot
- tuntee turvallisuus- ja muut viranomaismääräykset
- hallitsee polttoaineen varastoinnin ja laaduntarkkailun
- tunnistaa erilaiset lentokonetyypit ja niissä käytettävät polttoainemerkinnät

Tutkinnon suorittaja hallitsee lentokoneiden jäänpoistoon liittyvät perustiedot ilma-alusten rakenteesta ja aerodynamiikasta. Hän kykenee oikeita tuotteita ja menetelmiä käyttäen suorittamaan erilaisten lentokone-tyyppien jäänpoiston ja -eston.

Tutkinnon suorittaja tietää työturvallisuuden merkityksen ja ympäristön huomioimisen tärkeyden erilaisissa maapalveluun liittyvissä tehtävissä.

- osaa varmasti ja turvallisesti valita oikean polttoainelaadun.

Lentokoneiden jäänpoisto ja -esto

Tutkinnon suorittaja

- tuntee jäänpoistoon ja -ehkäisyyn liittyvät määräykset
- tuntee lentokoneen perusaerodynamiikan
- tuntee lentokoneen jääpoisto- ja jäänestojärjestelmät sekä ne lentokonejärjestelmät tai laitteet, joihin jäänpoistolla tai -estolla voi olla vaikutusta
- osaa tehdä jäänpoisto ja -estokäsittelyn erilaisille lentokoneille käyttäen oikeita ja turvallisia työmenetelmiä, nesteitä sekä kalustoa
- osaa suorittaa käytettävien nesteiden varastointiin ja laadunvalvontaan liittyvät tehtävät
- osaa suorittaa lentokoneiden moottoreiden ja potkureiden jäänpoiston ja suojauksen
- osaa suorittaa lentokoneiden lämmitykseen liittyvät toimenpiteet talvitoiminnassa.

Työturvallisuus ja ympäristö

Tutkinnon suorittaja

- pitää työympäristönsä järjestyksessä sekä huolehtii käyttämänsä kaluston kunnosta
- tekee työsuorituksensa oikeaa työjärjestystä, työmenetelmää ja työturvallisuusmääräyksiä noudattaen
- toimii työssään ympäristöä säästäen ja noudattaa jätehuoltomääräyksiä
- ottaa työssään huomioon työturvallisuus- ja muut viranomaismääräykset sekä osaa toimia tiimin jäsenenä
- osaa toimia oikein poikkeus-tilanteissa.

	<p>Tarvittavat luvat ja kelpuutukset</p> <p>Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilmailun DGR vaarallisten aineiden kelpuutus • vaarallisten aineiden maantiekuljetusmääräysten mukainen kappaletavara- ja säiliö-ADR-ajolupa • jäänpoistokelpuutus • tankkauskelpuutus.
--	--

Hyväksytty suoritus on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei selviydy keskeisistä työtehtävistä annetussa ohjeajassa
- tekee työn keskeiset osat toiminta- tai huolto-ohjeiden vastaisesti
- toimii niin, että työn laadullinen lopputulos on selvästi virheellinen
- ei noudata turvallisuus-, työturvallisuus- ja jätehuoltomääräyksiä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

7 § Pelastustoiminta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee yleisen- ja ilmailun pelastuspalveluorganisaation ja niiden erityispiirteet. Hän tuntee voimassaolevat ohjeet ja määräykset sekä käytettävät menetelmät.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee lento- asemilla käytettävän pelastuskaluston, sekä hallitsee sammutus- ja pelastustoiminnan eri tehtävät.</p>	<p>Yleistä Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • omaa riittävät fyysiset ja henkiset voimavarat pelastustehtäviin, viranomaisen määräysten mukaisesti • tuntee pelastustoiminnan organisaatiot ja johtovastuut • hallitsee VIRVE viranomaisverkon käytön • tuntee ilmailumääräyksen AGA M3-11 ja pelastustoimintaohjeiston (PETO). <p>Sammutus ja pelastustehtävät Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee perusselvitykset, erilaiset sammutusmenetelmät ja pelastustehtävät • tietää eri tarkoituksiin soveltuvat sammutusaineet ja niiden varastoinnin ja laaduntarkkailun • hallitsee sammutus- ja pelastuskaluston käytön • tunnistaa pelastustehtävissä tarvittavat henkilökohtaiset suojavälineet ja osaa niiden oikean käytön. <p>Tarvittavat luvat ja kelpuutukset Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilmailun pelastustyökortti • SPR:n EA 2 -kortti tai vastaava kelpuutus • työtehtävissään tarvittavien ajoneuvojen ajo-oikeus ja ajokortti.

Hyväksytyt suoritus on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei omaa pelastustehtävissä vaadittavia fyysisiä tai henkisiä voimavaroja
- ei suoriudu sammutus- ja/tai pelastustehtävästä annettujen ohjeiden mukaisesti

- ei tunne riittävän hyvin sammutuskaluston perus- ja varatoimintoja
- ei omaa voimassa olevaa ilmailuviranomaisen hyväksymää pelastustyökorttia.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

8 § Terminaalipalvelut ja turvallisuus lentoasemilla

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee lentoaseman toimintaympäristöön ja ilmailuun liittyvän lainsäädännön, määräykset ja ohjeet. Hän tuntee toimintaympäristöön liittyvät turvallisuushkat.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee terminaalipalveluihin liittyvät ohjeet ja määräykset. Hän hallitsee lentoaseman terminaalipalveluihin liittyvät informaatiojärjestelmät, ajoneuvojen paikoitusjärjestelmät ja matkatavaran käsittely- ja tarkastusjärjestelmät. Hän kykenee itsenäisesti suorittamaan terminaalipalveluihin ja turvallisuuden ylläpitoon liittyvät tehtävät.</p>	<p>Yleistä</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee lentoaseman toimintaympäristönä • tuntee lentoaseman ja lentoliikenteen turvaamiseen liittyvät lainsäädännön, ohjeet ja määräykset • tuntee siviili-ilmailuun kohdistuvat uhkat • tuntee terrorismiin liittyvät ja yleiset uhkakuvat. <p>Terminaalipalvelut</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee voimassaolevat terminaalipalveluihin liittyvät ohjeet ja määräykset • tuntee lentoasemalla käytössä olevat informaatiojärjestelmät • hallitsee lentoasemalla käytössä olevat pysäköintijärjestelyt • hallitsee lentoasemalla käytössä olevat kameravalvontajärjestelmät • osaa henkilö- ja käsimatkatavaran käsittely- ja tarkastusjärjestelmät • osaa matkatavaran käsittely- ja tarkastusjärjestelmät

Tutkinnon suorittaja ymmärtää toimintansa osaksi ilmailun turvallisuusorganisaatiota ja hän hallitsee lentoasemalla käytettävät turvallisuuden hallinta menetelmät ja niissä käytössä olevat laitteistot ja järjestelmät.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää hyvän asiakaspalvelun merkityksen osana sujuvaa lentoliikennettä, hän kykenee muuttuvissa palvelutilanteissa hallitsemaan tehtävien sujuvan läpiviennin ja minimoimaan häiriötekijät. Hän tunnistaa tehtäviin liittyvät riskit

- hallitsee asematasovalvonnan turvamääräykset.

Turvallisuus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee turvatarkastustoiminnan taustat
- tuntee eri viranomaisten tehtävät ja yhteistoiminnan periaatteet
- osaa henkilön sekä käsimatkatavaran, matkatavaran, rahdin ja postin turvatarkastukset
- tuntee räjähteet ja toiminnan uhkatilanteessa
- tuntee vaarallisten aineiden ilmailukuljetuksen
- hallitsee turvatarkastustekniikan ja laitteet
- tunnistaa kielletyt esineet
- hallitsee kuvantulkinnan
- hallitsee ajoneuvojen turvatarkastuksen
- osaa varautua toimintaan uhkatilanteessa
- hallitsee matkatavaran käsittelyprosessin
- hallitsee rahdin kuljetusprosessin
- hallitsee rahdin ja postin turvalvontajärjestelmät
- hallitsee kuljetuksessa käytettävät dokumentit
- hallitsee rahtikollien tunnistamisen, käsittelyn ja merkinnät
- hallitsee lentoasemille ja ilma-alueisiin kuljetettavan materiaalin turvatarkastamisen.

Asiakaspalvelu ja työturvallisuus

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee PRM toiminnan periaatteet ja toimintatavat
- hallitsee asiakkaan kohtaamisen
- selviytyy myös englannin kielellä asiakaspalvelun tehtävistä

<p>ja huomioi niiden vaikutuksen työturvallisuuteen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa työssään huomioon työturvallisuusmääräykset sekä osaa toimia tiimin jäsenenä. <p>Tarvittavat luvat ja kelpuutukset Tutkinnon suorittajalla on voimassaoleva</p> <ul style="list-style-type: none"> • turvatarkastajan pätevyys joka sisältää: henkilö- ja käsimatkatavara-, matkatavara- ja ajoneuvo-tarkastajan pätevyyden • ilmailun DGR vaarallisten aineiden kelpuutus • SPR:n EA 2 -kortti tai vastaava kelpuutus.
--	--

Hyväksytyt suoritus on itsenäinen ja lähes virheetön sekä siihen käytetty aika on alan ammattilaisen ajankäytön mukainen.

Suoritus on hylätty, mikäli tutkinnon suorittaja

- ei suoriudu turvatarkastajan peruskurssin teoria kokeesta
- ei saa suoritettua harjoittelua määrätyn ajan puitteissa
- ei suoriudu turvatarkastajan peruskurssiin kuuluvista kohderyhmien näyttökokeista, jokainen osa-alue on suoritettava hyväksytysti.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

9 § Yrittäjyys

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää yritys-toiminnan peruskäsitteet ja erilaiset yritys muodot. Hän tietää, mitä tekijöitä on huomioitava yritys-toimintaa suunniteltaessa. Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä.</p> <p>Tutkinnon suorittaja ymmärtää asiakassuhteiden ja muiden yhteis-työsuhteiden merkityksen osana menestyvää yritys-toimintaa. Hän ymmärtää ja pystyy arvioimaan alan yrittäjätoimintaa omasta näkö-kuilmastaan mahdollisena tulevana yrittäjänä. Hän pitää asiakas-lähtöisyyttä, laatua, markkinointia ja kustannustietoutta tärkeinä kilpailu-keinoina omassa yrityksessään. Hän kykenee laatimaan yhdessä asiantunti-joiden kanssa itselleen toteuttamis-kelpoisen alan yrittäjänä toimimisen liikeidean.</p>	<p>Yritys-toiminnan peruskäsitteet</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää yritys-toiminnan perus-käsitteet, erilaiset yritys muodot ja niiden erot • tietää, millaiset arvot ja henkilö-kohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä • tietää, millaisia vaihtoehtoja yritys-toimintaa aloittava voi harkita ja tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. aloittamis-toimenpiteet, vastuut ja tarvittavat resurssit, rahoitusvaihtoehdot sekä riskit • tuntee yritys-toiminnan aloittamisen lakisääteiset toimet ja tietää, mistä voi tarvittaessa saada asiantuntija-palveluja yritys-toiminnan käynnistämiseksi • arvostaa omaa ammattitaitoaan ja osaa myös tuoda sen esille • osaa arvioida itseään ja omaa mahdollista yrittäjyyttään ja tehdä yrittäjänä kehittymistä koskevia päätelmiä ja ratkaisuja. <p>Yrityksen peruskäsitteiden soveltaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ilmailualan yrittäjien liike-ideoita ja erilaisia lentoasema-palvelutoimintaan liittyviä oheispalveluja kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla sekä osaa vertailla niiden tarjoamia palveluja keskenään • tuntee jonkin lentoasemapalvelu-toimintaan liittyvän yrityksen toimintaa niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden tilan

	<p>mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämisen kannalta</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyn ja tuloksen suhteen • tuntee yritystoiminnan kannattavuuden keskeiset tunnusluvut ja kykenee tulkitsemaan niitä • ymmärtää hinnoittelulaskennan periaatteet ja tietää, mitkä markkinalähtöiset tekijät tulee myös huomioida, jotta osaa hinnoitella palvelutuotteita järkevästi • osaa laatia yritykselleen karkean tulosenusteen ja hankkia tietoa ja asiantuntijapalveluja alan yritystoiminnan verotuskysymysten ratkaisemiseen • osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää omaa yritysideaansa niin, että tuottaa yritykselleen toimivan liike- tai palveluidean ja ottaa sitä kehittäessään huomioon markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä sekä oman idean toimivuuden kannalta olennaisia erilaistamistekijöitä.
--	--

Tutkinnon osa on hylätty, jos tutkinnon suorittaja

- ei omaa yrittäjämäistä asennetta eikä osaa arvioida omia yrittäjävalmiuksiaan
- ei kykene oman yrittäjyyttä tukevan kehittymisen suunnitteluun
- ei hallitse yritystoiminnan käynnistämässä tarvittavia perusvalmiuksia
- ei osaa käyttää hyväkseen asiantuntijapalveluja tai erilaisia tietolähteitä liiketoimintasuunnitelman laatimisessa
- ei osaa laatia itselleen toteuttamiskelpoista alan yrittäjän liiketoimintasuunnitelmaa.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito, sen taustalla olevien tietojen ja periaatteiden hallinta sekä kyky soveltaa tietoja osoitetaan pääasiassa todellisessa työympäristössä tavanomaisten työtehtävien yhteydessä. Siltä osin kun tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, tarkennetaan suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan ottaa huomioon tutkinnon suorittajan oman tai hänen valitsemansa organisaation toimialan erityispiirteet.

Arvioinnin periaatteet

Näyttötutkintotoiminta perustuu tutkinnon järjestäjän laatimaan näyttöjen järjestämissuunnitelmaan. Tutkintovaatimuksista johdetut näytöt ja niiden tehtävät suunnitellaan sellaisiksi, että ne ovat ammatinhallinnan kannalta keskeisiä ja niihin on sisällytettävä arviointikohteissa esitetyt alueet tai toiminnot kattavasti. Näytöissä tulee ilmetä tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa. Kunkin tutkinnon osan näyttöpaikan on oltava sellainen, että tutkinnon suorittaja pystyy tekemään tehtäviä, joista voidaan kattavasti todeta tutkinnon osan arviointikriteereissä määritelty suoritustason saavuttaminen.

Lentoasemapalvelujen ammattitutkinnossa ammattitaitovaatimukset (kohta a) on muodostettu työelämän tehtävä- ja taitoalueista. Arvioinnin kohteissa (kohdan b lihavoidut otsikot) ilmaistaan ne ammattitaidon kannalta keskeiset alueet ja toiminnot, joihin arvioinnissa on kiinnitettävä erityinen huomio. Arviointikriteerit (kohta b) puolestaan ilmaisevat, kuinka tutkinnon suorittajan on työssään suoriuduttava. Ammattitaidon osoittamistavat -kohdassa (kohta c) on määritelty kyseisen tutkinnon osan näytön antamiseen ja arviointiin liittyvät vaatimukset.

Lentoasemapalvelujen yleistaidot -osa kuvaa tutkinnon suorittajan yleisiä valmiuksia toimia ammatissa. Näiden taitojen hallintaa, vaikka niistä annetaankin arvio omana tutkinnon osanaan, ei välttämättä arvioida erillisenä tutkinto-suorituksena, vaan niiden hallitseminen voidaan tunnistaa muiden tutkinnon osien suoritusten yhteydessä.

Toiminta lentoasemaympäristössä -osa on kaikille tutkinnon suorittajille yhteistä perusosaamista. Tämän osaamisen jokainen tutkinnon suorittaja osoittaa tekemällä alan yleisiä ammattimiestehtäviä.

Ajoneuvo- ja laitetekniikka on viime vuosina kehittynyt voimakkaasti lentokentillä. Lentokentille on tullut ajoneuvoja ja työkoneita, joissa käytetään entistä enemmän sähkö- ja moottoritekniikkaa sekä diagnostiikkaa, mutta vähemmän perinteistä kaluston huoltamista. Lentoasemapalvelujen ammattitutkinnon perusteet on laadittu siten, että ne vastaavat entistä paremmin muuttuneita työelämän osaamistarpeita ja tuotu uutena valinnaisena osiona Terminaalipalvelut ja turvallisuus lentoasemilla.

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
PL 380 (Hakaniemenranta 6)
00531 Helsinki
puhelin 040 348 7555*
www.oph.fi/julkaisut/
www.oph.fi/verkkokauppa/
myynti: info@kustannustaito.fi